

EGY MÁSIK K. UND K.

Beszélgetések

Kossuth-konferenciánk díszvendége volt: Katona Tamás

Kített magáért az 1992. évben a JGyTF Történettudományi Tanszéke. Hagyományainknak megfelelően idén is több emlékülést, szaknapot rendeztünk. Áprilisban a tatárok kivonulásának 750. évfordulójára emlékeztünk egész napos, remek hangulatú szakkalappal. Októberben Kolumbusz és az 500 éve felfedezett Amerika volt érdeklődésünk fókuszában. November 25-én pedig Kossuth Lajos születésének 190. évfordulója alkalmából tartottunk – kívülről mondják – kitűnő emlékülést.

A Kossuth-konferencia díszvendége volt Katona Tamás történész, miniszterelnökségi államtitkár, a reformkor jeles szakértője. Majd egyórás bevezető előadása után, Katona Tamás Szegfű tanár úr szobájában rögtönzött sajtótájékoztatót válaszolt több szegedi lap munkatársának kérdéseire.

Az alábbiakban a Belvedere Meridionale szerkesztőjének kérdéseit és az azokra adott válaszokat tárjuk olvasóink elé. Amennyiben a tisztelt olvasó számára ezek a gondolatok ismerősek, úgy érzi, hogy már olvasta ezeket valahol –, mi csak büszkéek lehetünk magunkra, hisz témánkat néhány szegedi lapotárs jótollú kollégája, készítve saját beszámolóját, felhasználásra méltónak találta.

BELVEDERE Meridionale: – Sokan úgy vélik, hogy Katona Tamás miniszterelnökségi államtitkárra kinevezése a kormány részéről kísérlet volt arra, hogy tárgyalóképes embert találjon a két legfőbb közjogi méltóság közötti vita lecsendesítésére.

KATONA TAMÁS: – Nem... nem hinném, hogy így lenne. Amikor engem kineveztek államtitkárrá, a két közjogi méltóság még jóban volt. Ténykedésemben legfeljebb az játszott szerepet: beláttam, hogy bizonyos kérdéseken túl kell tennünk magunkat. Az országnak sokkal nagyobb gondjai vannak, mint ez a médiaháború. Abban, hogy meg-egyezés született, talán volt valamennyi szerepem. Mint hajdani külügyi államtitkár, tapasztaltam, hogy partnereink értetlenül nézték: mi ez a marhaság, amin mi ilyen remekül elordítózunk egymással? Meg kell hogy mondjam, számomra nagy keserűség volt az októberi kéthetes tárgyalássorozat, amikor kénytelen voltam látni: megegyezési készség van a kormánypártokban, de a másik oldalon ugyanezt nem tapasztaltam. Jelét sem...

B.M.: – Még egyszer hadd kanyarodjunk vissza a Kossuth térre, október 23-ra! Tanár úr korábbi gondolatmenetében kifejtette, hogy a mai Magyarországnak ásatag nacionalista reneszánsztól nem kell tartania. Abban, ami a Kossuth téren történt, nem volt ilyesmi felfedezhető?

K.T.: – Nem, mert ezek a hangoskodások nem az ott esetleg fellelhető, és isten tudja ki által beöltöztetett néhány ifjú hólyagtól származtak, hanem ötvenhatosoktól! Ezek az emberek ugyanígy megadhatták volna egy általuk tutyimutyinak ítélt kormánynak is a magáét. A történetek sokkal mélyebben világítottak be a jelenlegi társadalomba, mint azt sokan feltételezik. Eredete megvolt az előző belpolitikai eseményekben, vagyis egy meg nem oldott helyzet sajnálatos lecsapódása történt. A sajnálatos itt arra is vonatkozik, hogy bebizonyosodott: mesterségesen fenntartott, szükségtelen feszültségekről van szó!

Ezeknek a feszültségeknek sem a létrejöttében, sem megoldatlan voltában nem a kormányoldalt terheli az első számú felelősség.

Nyilvánvaló, hogy az ellenzék számára nehéz a választás: vajon igaz-e, hogy „minél rosszabb, annál jobb”? Vajon érdemes-e ezt a kormányt, amely népszerűtlen intézkedések sorát kénytelen hozni, megbuktatni? És ha megbukik, ki lép a helyébe? Mert akkor nekik kellene a kormány helyére ülni, népszerűtlen intézkedéseket hozni – és ezt most ők sem szívesen vállalnák! Az ellenzék egy dolgot szeretne: kisebbségi kormányzást előidézni. Tehát azt szeretné, ha mi kizárnánk az MDF-ből Csurkákát vagy Debreczeni Jósikát, stb. A kormány élete, attól a naptól kezdve, merő vesszőfutás lenne. Úgy kellene minden szavazáshoz összekoldulni a voksokat. Nem hiszem, hogy Antall József vagy kormányának bármelyik tagja ilyen kisebbségi politizálást vállalni tudna!

B.M.: – *Az MDF-en belüli széthúzó erőket hogyan lehetne a kormányzás érdekében egyenesbe tereelni?*

K.T.: – Úgy gondolom, hogy széthúzó párt jelen pillanatban a Kisgazdapárt. Mégis, amikor szavazni kell, ezt jelentős egységben teszik, a kormánykoalíció mögött felsorakozva. Az MDF-en belül ekkora ellentétek nincsenek, ezért ez nem jelent ilyen méretű problémát. És még valamit: az MDF-en belül a centrumnak meg kell szólalnia (sic!)! Meg kell szólalnia, különben elveszítjük filozófiánk alapját, ha megpróbáljuk akár a népi-nemzeti, akár a nemzeti-liberális irányzatunkat kiátkozni az MDF-ből. Akkor csak a kereszténydemokrácia korszerű felfogása maradna, akár be is léphetnénk a kereszténydemokrata pártba... Politikánk ennek a három ágazatnak az összeadódása... lenne szerencsés helyzetben. A három együtt több, mint bármelyik külön-külön!

B.M.: – *Apropó kereszténydemokrata párt... Hogyan vélekedik arról, hogy egyesek kétségbe vonják a kereszténydemokrácia magyarországi jelenét illetve jövőjét?*

K.T.: – Tessék visszaemlékezni az 1947-es választásokra, amikor a semmiből jövő Kereszténydemokrata Néppárt több mint félmillió (819 ezer) szavazatot kapott. Természetes, hogy a kereszténydemokrácia létezik Magyarországon.

Ma, be kell látnunk, minden magyar párt – kezdőpárt! A KDNP-ben hallatlanul nagyra becsülöm azt, hogy a legutolsó pillanatban, a semmiből indulva el tudták érni a parlamentbe kerülést! Ott pedig stabil, megbízható szövetséges a koalíciós kormányzásban. Azt is értékelnünk kell, hogy a KDNP nem követte más történelmi pártok, így a szociáldemokraták, szomorú példáját. A szociáldemokráciának százéves történelmi múltjával minden esélye megvolt arra, hogy vezető ereje legyen az új magyar demokráciának. Nem ez történt! A szociáldemokrácia azóta is hiányzik a magyar politikai palettáról. Tegyük hozzá, a kereszténydemokraták ott vannak!

B.M.: – *Hivatásos politikai pályafutása előtt ön mint történész, a XIX. századi magyar történelem kutatójaként és források kiadásával vált ismertté, elismertté. Ez a munkája mennyire szorul most háttérbe? Mikor fogja ezt folytatni?*

K.T.: – 1998 után... még egy ciklusra szükségünk van ahhoz, hogy ebből a kátyúból kihúzzuk az országot. Akkor én már szenilis leszek... Félre a tréfával! Maszlagokat írni nagyon könnyű, de a forráskiadásokra oda kell figyelni. Az olvasóközönségnek meg kell adni a lehetőséget, hogy a forrásokat eredetiben olvashassák. Mert az olvasóközönség nagykorú, el tudja végezni a konfrontálási munkát, ha két emlékirat homlokegyenest ellenkezőjét állítja ugyanarról, mérlegre tudja helyezni ezeket. Kivált a hetvenes, nyolcvanas években az emberek úgy érezték: köszönjük, a maszlagból elég volt. Ebben a helyzetben szándékosan a források kiadását erőltettem. Ez nem volt túlzottan népszerű és nem volt túlzottan jövedelmező feladat! Akkor úgy éreztem, ma is úgy érzem, hogy erre van szükség.

Az interjút készítette: **NAGY TAMÁS**